

ΒΗΜMagazino

Η ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΗ
ΛΟΥΚΙΣΣΑ ΤΟΥ
ΣΑΣΣΕ ΤΑΡΑΖΕΙ
ΤΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ
ΙΣΟΡΡΟΠΕΣ
ΣΤΟ ΜΠΑΚΙΓΧΑΜ

MEGHAN MARKLE

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΡΚΟΥΛΟΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΑΠΟ ΜΙΑ ΣΥΝΑΡΠΙΑΣΤΙΚΗ ΖΩΗ **Σ. 18**

«STAN & OLLIE» ΧΟΝΤΡΟΣ & ΛΙΓΝΟΣ «ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ» **Σ. 12**

50 ΧΡΟΝΙΑ ΣΟΥΜΑΧΕΡ Η FERRARI ΤΙΜΑ ΤΟΝ ΘΡΥΛΟ ΤΗΣ F1 **Σ. 30**

9 772623 493002 03

ΜΕΓΚΑΝ ΜΑΡΚΛ

Γιατί δεν τα πηγαίνει καλά με την Κέιτ Μίντλετον; Έχει πράγματι φέρει τον πρίγκιπα Χάρι αντιμέτωπο με τον αδελφό του Ουίλιαμ; Είναι δικτατορική και απαιτητική ή απλώς το επόμενο θύμα των βρετανικών ταμπλόιντ; Ποια είναι πραγματικά η δούκισσα του Σάσεξ;

ΔΟΥΚΙΣΣΑ ΣΕ ΚΡΙΣΗ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΗ ΒΑΡΔΑΚΗ

Πριν από μερικές εβδομάδες, και συγκεκριμένα στις 9 Ιανουαρίου, η Κέιτ Μίντλετον έσβησε 37 κεράκια στην τούρτα της. Η δούκισσα του Κέιμπριτζ δεν το γιόρτασε ανήμερα, αντίθετα αποφάσισε να διοργανώσει ένα μικρό πάρτι στο Anmer Hall, το εξοχικό της σπίτι στο Νόρφολκ, την Κυριακή 13 Ιανουαρίου. Και όλοι έδωσαν το «παρών». Οι καλές της φίλες από τα πανεπιστημιακά χρόνια, οι νονοί των παιδιών της και λοιποί κοντινοί. Μεγάλοι απόντες; Ο πρίγκιπας Χάρι και η εγκυμονούσα σύζυγός του Μέγκαν Μαρκλ. Δεν χρειάστηκε τίποτε άλλο για να φουντώσουν οι φήμες από τα βρετανικά ταμπλόιντ, που κρέμασαν ξανά τη «νεοφώτιση» δούκισσα του Σάσεξ στα μανταλάκια. Το χάσμα ανάμεσα στις δύο συννυφάδες είναι αγεφύρωτο, αποφάνθηκαν. Η Μέγκαν άλλωστε δεν έκανε την Κέιτ να ξεσπάσει σε λυγμούς πριν από κάποιους μήνες, στη διάρκεια μιας πρόβας για το φόρεμα που θα φορούσε η τρίχρονη πριγκίπισσα Σάρλοτ στον γάμο της, όπου ήταν παρanuφάκι; Η Μέγκαν δεν έπεισε τον Χάρι να μετακομίσουν στην έπαυλη Φρόγκμορ στο κτήμα του Ουίνδσορ και να αφήσουν πίσω τους τα ανάκτορα του Κένσινγκτον, στο Λονδίνο, όπου διαμένουν ο Ουίλιαμ και η Κέιτ μαζί με τα παιδιά τους; Πόσο πιθανό είναι τελικά η 37χρονη Αμερικανίδα με τις χαριτωμένες φακίδες και την άψογη οδοντοστοιχία να χωρίσει τα μέχρι πρότινος «κολλητά» αδέλφια και να αποδειχθεί μια επικίνδυνη γυναίκα για το βρετανικό στέμμα, όπως αντίστοιχα συνέβη με τη συμπατριώτισσά της, Γουόλις Σίμπσον, η οποία οδήγησε τον βασιλιά Εδουάρδο Η' σε παραίτηση από τον βρετανικό θρόνο το 1936; Τέτοια «σημαντικά» ερωτήματα φαίνεται να απασχολούν αυτές τις ημέρες τον Τύπο στη Γηραιά Αλβιόνα (πέρα από τη θύελλα του Brexit), ο οποίος φαίνεται να ανακάλυψε ένα καινούργιο μαύρο πρόβατο στη βασιλική οικογένεια.

Η νέα Νταϊάνα;

Στο χαριτωμένο πρόσωπο της Μέγκαν πάντως ήδη κάποιοι διακρίνουν το ασυμβίβαστο πνεύμα της πριγκίπισσας Νταϊάνα, που επίσης δεν κατάφερε ποτέ να συμβιβαστεί με το πρωτόκολλο.

Ο Τομ Μπάουερ, βιογράφος του πρίγκιπα Καρόλου, δεν δίστασε μάλιστα να δηλώσει χαρακτηριστικά στην εκπομπή «Good Morning Britain»: «Το πρόβλημα για εμένα είναι ότι προσπαθεί να γίνει η Νταϊάνα, προσπαθεί να υιοθετήσει έναν νέο ρόλο, και η τραγωδία της ιστορίας είναι πως θα καταλήξει με τον ίδιο τρόπο (σ.σ.: με την

Νταϊάνα), εκτός αν κάποιος από το Παλάτι την πιάσει και της πει: “Κοίτα, εδώ πέρα τα πράγματα γίνονται έτσι”». Πάντως, για την τάξη των πραγμάτων, η Μέγκαν δεν έχει διαπράξει κάποιο σοβαρό ατόπημα. Εκτός αν θεωρηθεί έγκλημα το ότι επιμένει να βάφει τα νύχια της σε σκούρες αποχρώσεις, ότι ντύνεται πιο προκλητικά ή μοντέρνα από τη συντηρητική Κέιτ ή ότι απεχθάνεται το κυνήγι. Πέρυσι φέρεται μάλιστα να έπεισε τον Χάρι να μη συμμετάσχει. Εφ'ετος δυστυχώς δεν τα κατάφερε.

Μια διαφορετική «royal»

Το γεγονός ότι η Μέγκαν θα αποτελούσε μια αντισυμβατική παρουσία ήταν κάτι που εύκολα μπορούσε να προβλεφθεί. Μιγάδα, κόρη του λευκού φωτιστή τηλεοπτικών σειρών (επιμελούνταν για χρόνια τα φώτα στην κωμωδία «Παντρεμένοι με παιδιά») Τόμας Μαρκλ και της Αφροαμερικανίδας Ντόρια Ράγκλαντ, έχει ήδη ένα διαζύγιο στο ενεργητικό της προτού γνωρίσει τον πρίγκιπά της. Για την ακρίβεια, υπήρξε παντρεμένη επί σχεδόν δύο χρόνια με τον παραγωγό Τρέβορ Ενγκελσον και λέγεται πως όταν το 2013 εκείνη πήρε την απόφαση για τον χωρισμό τους, επέλεξε να του στείλει μέσω ταχυδρομείου τη βέρα της.

Το επαγγελματικό βιογραφικό της είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον. Η ίδια έγινε γνωστή μέσα από την τηλεοπτική σειρά «Suits», ενώ παλαιότερα υπήρξε ακόμα και κορίτσι του τηλεπαιχνιδιού «Deal», κρατώντας τον γνωστό χαρτοφύλακα και ισορροπώντας πάνω «σε κάτι φτηνιάρικες, τρομερά άβολες δωδεκάγοντες γόβες» κατά δήλωσή της. Βεβαίως ουδέποτε αποτέλεσε αυτό που ονομάζουμε κορίτσι-γλάστρα. Ανεξάρτητη, δηλωμένη φεμινίστρια, είναι ιδιαίτερα ενυιοποιημένη σε θέματα που αφορούν τα δικαιώματα των γυναικών. Κουβαλώντας αυτό το πολύ συγκεκριμένο παρελθόν, η Μαρκλ εισέβαλε στη βασιλική οικογένεια της Βρετανίας και αρχικά κέρδισε πόντους με τα μάλλον επιμελώς ατιμωμένα σινιόν της. Η ένωσή της με τον Χάρι, όπως αναφέρει και η αρθρογράφος των «New York Times» Σάρα Λάιαλ, «όχι μόνο αποσπά την προσοχή από τα τετριμμένα, αλλά αποτελεί απόδειξη του πόσο ανοιχτή είναι η Βρετανία σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από αντιπαράθεσεις για σειρά ζητημάτων, όπως η φυλή και η μετανάστευση».

Βέβαια, παρά τα ευχολόγια, τα προβλήματα ξεκίνησαν με το «καλημέρα». Αρχικά ήταν η προβληματική οικογένειά της από την πλευρά του πατέρα της. Ο Τόμας Μαρκλ

● Η Μέγκαν Μαρκλ στη διάρκεια των εορτασμών της Remembrance Sunday, στις 11 Νοεμβρίου 2018.

“

Σύμφωνα με πηγές του Us Weekly, η Μέγκαν νιώθει “απογοητευμένη και αγχωμένη”, μην έχοντας πλέον φωνή ούτε καν για να υπερασπιστεί τον εαυτό της απέναντι στον καταγιγισμό αρνητικών δημοσιευμάτων, και βρίσκει τους περιορισμούς της βασιλικής οικογένειας “εξουθενωτικούς”

”

Μια αναδρομή στον βίο και στην πολιτεία ενός από τα πιο διάσημα κωμικά ντουέτα στην ιστορία του κινηματογράφου, με αφορμή την ταινία «Stan & Ollie» που θα κάνει πρεμιέρα σε λίγες ημέρες.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

Παρότι ο Χοντρός και ο Λιγνός ανήκουν στα ελάχιστα πρόσωπα της κινηματογραφικής κωμωδίας που είναι αμέσως αναγνωρίσιμα σε παγκόσμια κλίμακα (όπως ο Τσάρλι Τσάπλιν ή αργότερα ο Τζέρι Λιούις), σε ό,τι αφορά τα ονόματά τους πολύς κόσμος δεν υπήρξε ποτέ απολύτως σίγουρος για το ποιος ήταν ο Σταν Λόρελ και ποιος ο Ολίβερ Χάρντι. Επομένως αρκούσαν στον απλό χαρακτηρισμό «Χοντρός και Λιγνός». Ισως τελικά το «ποιος ήταν ποιος» να μην είχε και τόσο μεγάλη σημασία – μπορείς να δεχθείς τα παρατσούκλια ακόμα και ως ένα είδος φόρου τιμής στην απόλυτη συγχώνευση των δύο τόσο διαφορετικών αυτών προσωπικοτήτων που μπόρεσαν να πλάσουν το τέλειο ντουέτο. Μιλώντας βέβαια με όρους κωμωδίας, ο Λόρελ, ο Λιγνός, ήταν εκείνος στον οποίο έπεφτε το μεγαλύτερο βάρος. Γιατί το «φορτίο» να εκμειύσει το γέλιο σχεδόν πάντα κατέληγε σε εκείνον. Είχε μια πιο παραδοσιακή φάτσα κλόουν και, ναι, για πολλούς ήταν πιο αστείος από τον Χάρντι, έναν πιο εγκεφαλικό μετρ της παντομίμας, ίσως πιο κοντά στην έννοια «ηθοποιός». Ο Σταν Λόρελ είχε ένα μακρύ, φτιαγμένο θαρρείς από πλαστελίνη, πρόσωπο και απλό ύφος. Το μεγάλο στόμα του μπορούσε να γίνει θεόρατο σαν πηγάδι και βοηθούσε αυτό το πρόσωπο να πλαταίνει δίνοντάς του κάτι ανάμεσα στην γκριμάτσα κλόουν και στο παραπονεμένο ύφος ενός μικρού παιδιού που δεν του έχει γίνει το χατίρι. Τα μάτια του αντανακλούσαν κουτοπονηριά, καθότι μπορούσαν ανά πάσα στιγμή να γεμίσουν δάκρυα. Το φαρδύ μέτωπό του ήταν γεμάτο γραμμούλες αμηνάχιας, με έναν θάμνο από αχτένιστα μαλλιά στην κορυφή του κεφαλιού του, ένα σημείο του σώματός του που τον «απασχολούσε» συχνά, καθώς έβγαζε το καπέλο του και έβγαζε το κεφάλι του σε μια μάταιη προσπάθεια να λύσει ένα «σοβαρό» πρόβλημα. Στην απέναντι όχθη, το πρόσωπο του Ολίβερ Χάρντι δεν παρέπιπε ακριβώς στη φυσιογνωμία ενός κλόουν, ούτε και από μόνο του ήταν ιδιαίτερα αστείο. Καλο-

ASSOCIATED PRESS

ΧΟΝΤΡΟΣ-ΛΙΓΝΟΣ

ΕΑΝΑ ΜΑΖΙ

Εχοντας εμφανιστεί μαζί σε περισσότερες από 100 ταινίες, ο Σταν Λόρελ και ο Ολίβερ Χάρντι έπλασαν ένα από τα πιο χαρακτηριστικά ντουέτα κωμικών στην Ιστορία της κινηματογραφικής κωμωδίας.

συνάτο να. Και τοιπωμένο, «χερ ουβικό», με μαύρες, ιδρωμένες, κακοκουρεμένες αφέλειες στην κορυφή του μετώπου. Με διπλό προγούλι στον νότο του προσώπου και με ένα σχολαστικά επιμελημένο, σχήματος ορθογώνιου παραλληλόγραμμο, αλλά καθόλου καλαίσθητο μουστάκι, ένα μουστάκι χωρίς νόημα, που σε έκανε να σκεφτείς ότι πιθανόν να είχε επηρεάσει τον Αδόλφο Χίτλερ στη δική του γελοία εμφάνιση. Αν αυτό το πρόσωπο γινόταν αστείο, ήταν επειδή ο Χάρντι ήξερε να το χρησιμοποιεί σιωπηλά συνδυάζοντας χαρά, πόνο, αποφασιστικότητα ή παραιτήση με τα εκφραστικά μάτια του. Και οι δύο μαζί, με τα bowler καπέλα και τα κοστούμια τους που έδειχναν παρτίαιρα, καθότι σχεδόν πάντα ο Χοντρός και ο Λιγνός ήταν μπατρήδες, έπλυσαν την πιο φίνα κωμική ομάδα της κινηματογραφικής βιομηχανίας. Και σε αντίθεση με πολλές τέτοιες ομάδες, ο ένας ποτέ δεν «καπέλωνε» τον άλλον, δεν υπήρξε ποτέ ανδρείκελο του άλλου. Και οι δύο υπήρξαν αξιοθαύμαστες κωμικές μονάδες. Και ενώ ξεκίνησαν την εποχή που το σινεμά δεν είχε ακόμη φωνή, όταν τελικά απέκτησε την απέκτησαν και εκείνοι συνδυάζοντάς τη στην εντέλεια με την προσωπικότητά τους. Ο Χοντρός και ο Λιγνός έπαιξαν παρέα σε πάνω από 100 ταινίες, μικρού μήκους οι περισσότερες. Συναντήθηκαν σε μια ταινία του 1917 ονόματι «Lucky Dog», αλλά θα περνούσαν εννέα ολόκληρα χρόνια μέχρι την πρώτη τους ταινία ως «Laurel and Hardy», το 1926. Μέχρι τότε και οι δύο είχαν διαγράψει αυτόνομες επιτυχημένες πορείες στις κωμωδίες του βωβού κινηματογράφου, χωρίς φυσικά η δημοτικότητά τους να είναι ανάλογη με αυτό που θα συνέβαινε μετέπειτα, όχι μόνο στις Ηνωμένες Πολιτείες αλλά σε ολόκληρο τον πλανήτη. Ακριβώς επειδή η εικόνα του ήταν πιο κοντά σε εκείνη του παλιάτσου, η σόλο καριέρα του Σταν Λόρελ, ο οποίος γεννήθηκε ως Άρθουρ Στάνλεϊ Τζέφερσον στις 16 Ιουνίου 1890 στη μικρή αγγλική πόλη Αλβερσον, ήταν πιο επιτυχημένη από εκείνη του βέρου Αμερικανού Ολίβερ Χάρντι, παιδί της Ατλάντα της Τζόρτζια που γεννήθηκε δύο χρόνια αργότερα. Επίσης, ο Λόρελ, που καταγόταν από καλλιτεχνική οικογένεια (ο πατέρας του ήταν ηθοποιός), υπήρξε από την αρχή πιο επιμελής μαθητής τόσο στο σενάριο όσο και στη σκηνοθεσία. Από νωρίς ενδιαφέρθηκε να μελετήσει τις δομές της κωμωδίας και αυτό τον βοήθησε να χτίσει έναν χαρακτήρα κωμικού πολύ διαφορετικό από εκείνον που τον έκανε τελικά διάσημο. Ο προ Χοντρός-Λιγνού Σταν Λόρελ της οθόνης σπανίως ήταν ο απλοϊκός στη σκέψη μπουμπούνας. Ως ηθοποιός ενδιαφερόταν για την εξέλιξη του και όταν αργότερα μαζί με τον Χάρντι έγινε σαρ, τον «έτρωγε» η ανάγκη για την καλύτερη της δουλειάς τους, δεν ήθελε να επαναπαυθεί στο έτοιμο, στη συνταγή. «Κανείς δεν σκέφτεται ποτέ να μας δώσει μια πλοκή, μια ιστορία» είχε πει κάποτε σε συνέντευξή του. «Το μόνο που κάνουν

Ο μεγάλος τσιμεντένιος σωλήνας από οπλισμένο σκυρόδεμα έχει σχεδιαστεί ώστε να μένει στη θέση του ακόμη και όταν λυσοσμανάει ο άνεμος και τον δέρνουν τα κύματα.

ΕΝΑ ΥΠΟΘΑΛΑΣΣΙΟ ΘΑΥΜΑ

Η Νορβηγία ετοιμάζεται να υποδεχθεί το πρώτο υποθαλάσσιο εστιατόριο στην Ευρώπη και προσκαλεί τον κόσμο να δειπνήσει σε αυτό ακόμη και σε ακραία καιρικά φαινόμενα.

ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΡΙΑΕΝΑ
ΑΣΤΡΑΠΕΛΛΟΥ

Μοιάζει με κήτος που το έχει ξεβράσει η θάλασσα και ανασυγκροτεί τις δυνάμεις του προτού βουτήξει ξανά μέσα στο νερό. Θυμίζει βυθισμένο περισκόπιο ή μια γιγάντια προβλήτα που έχει αποκολληθεί από τη θέση της και έχει παραδοθεί ολοκληρωτικά στα παγωμένα νερά της Βόρειας Θάλασσας, πέντε μέτρα κάτω από την επιφάνειά της, δίπλα στο ληθαργικό χωριό Μπάλι στο νοτιότερο άκρο της νορβηγικής ηπειρωτικής ακτογραμμής. Το σίγουρο είναι ότι μόνο εστιατόριο δεν θυμίζει το νέο πόνημα των Νορβηγών Snøhetta. Είναι όμως ακριβώς αυτό, και μάλιστα το πρώτο του είδους του στην Ευρώπη. Δεν πρόκειται για ευφάνταστο, φουτουριστικό κόνσεπτ που θα παρα-

μείνει στα χαρτιά. Οι αρχιτέκτονες υπόσχονται ότι θα τηρήσουν το αυστηρό χρονοδιάγραμμα εργασιών για την αποπεράτωσή του καθώς οι κρατήσεις έχουν ήδη ξεκινήσει για τον Απρίλιο του 2019, με τη λίστα αναμονής να μεγαλώνει ημέρα με την ημέρα. Πρέπει άλλωστε να μεριμνήσει κανείς από νωρίς, καθώς το εστιατόριο θα έχει χωρητικότητα 80-100 ατόμων και για σεφ τον 32χρονο Δανό Νικολάι Ελιτσκάρντ Πέντερσεν. Κάτι μας λέει ότι το Μπάλι και η περιοχή που έχει να επιδείξει ως μοναδικό αξιοθέατό της «τον παλαιότερο φάρο της Νορβηγίας» σύνομα θα γίνουν γνωστά ανά τον κόσμο μέσα από τις φωτογραφίες που θα ανεβάζουν στα κοινωνικά δίκτυα οι γκουρμέ επισκέπτες τους. Αλλά όχι μόνο, καθώς το κτίριο θα λειτουργεί και ως κέντρο

θαλάσσιων ερευνών, όπου επιστήμονες θα εκπαιδεύουν άγρια ψάρια με ηχητικά σινιάλα. Και το όνομα αυτού του υβριδικού κτιρίου: «Under». Under όπως λέμε «υπό», αλλά και under όπως λέμε «θαύμα» στη νορβηγική γλώσσα. Η αλήθεια είναι ότι ο σχεδιασμός του ήταν μια πρόκληση και η κατασκευή του ένα ιδιαίτερο επίτευγμα. Μετά από πολλούς πειρατισμούς, οι Snøhetta κατέληξαν στην πολύ απλή λύση ενός μονολιθικού κτιρίου από οπλισμένο σκυρόδεμα με λισσομένη άκρη και με ειδικά σχεδιασμένους τοίχους που φθάνουν σε πάχος το ένα μέτρο προκειμένου να αντέχουν την πίεση του νερού, ιδίως όταν οι καιρικές συνθήκες είναι άσχημες. Από τον περασμένο Ιούλιο αυτός ο τσιμεντένιος «σωλήνας» των 2.500 τόνων – ο

οποίος κατασκευάστηκε σε γειτονική φορτηγίδα – ρυμουλκήθηκε και βυθίστηκε στη θάλασσα με τη συνδρομή κοντέινερ γεμάτων με νερό που τοποθετήθηκαν στο εσωτερικό του. Στον πυθμένα της θάλασσας σταθεροποιήθηκε σε 18 σημεία και έκτοτε ο μισός πατάει στον βυθό και ο άλλος μισός βρίσκεται κοντά στην ακτή. Οι νορβηγοί αρχιτέκτονες που έχουν βραβευθεί για τη Λυρική Σκηνή του Οσλο και για τον σχεδιασμό της Νέας Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας εγγυώνται ότι το κτίριό τους θα παρέχει ασφαλή παραμονή σε εργαζομένους και συνδαιτυμόνες. Ενίωσαν μάλιστα τόση αυτοπεποίθηση μετά τις μελέτες που έκαναν πάνω στις κλιματικές συνθήκες της περιοχής, ώστε να φθάσουν στο σημείο να πείσουν τους εργολάβους ιδιοκτήτες του κτιρίου να το μετα-

φέρουν σε άλλο σημείο από εκείνο που επιθυμούσαν αρχικά, εκεί όπου η θάλασσα είναι συνήθως πιο άγρια. Και αυτό για να θαυμάζουν οι πελάτες και ερευνητές το θαύμα της υποθαλάσσιας χλωρίδας και πανίδας σε όλο το μανιασμένο μεγαλείο της πίσω από ένα τεράστιο παράθυρο από ακρυλικό, διαστάσεων 4x11 μ. Μόλις ολοκληρωθεί, το κτίριο θα διαθέτει τρία επίπεδα: ένα μονοπάτι που θα οδηγεί τους επισκέπτες από την ακτή στην είσοδο του εστιατορίου, ένα champagne bar και στο χαμηλότερο επίπεδο το εστιατόριο. Όλα τα τραπέζια θα έχουν πρόσβαση στη θέα από το μεγάλο παράθυρο, ενώ ένας διακριτικός φωτισμός μέσα στο εστιατόριο αλλά και έξω από αυτό και πάνω στον βυθό θα διευκολύνει την παρατήρηση της θαλάσσιας ζωής. Δεν θα

πρόκειται όμως για ένα αξιοθέατο που θα αναστατώνει το υπάρχον οικοσύστημα. Το αντίθετο θα συμβαίνει, καθώς οι Snøhetta έχουν φροντίσει ώστε το κέλυφος από τσιμέντο να έχει τραχιά επιφάνεια προκειμένου να μπορούν να κολλήσουν επάνω του όστρακα. Τελικά αυτός ο τεχνητός όγκος θα φθάσει να γίνει ένας ύψαλος από μύδια, χτένια και όποιο άλλο είδος μαλακίου επικολληθεί πάνω του. Με λίγα λόγια, η θαλάσσια ζωή όχι μόνο δεν θα διαταραχθεί αλλά θα εμπλουτιστεί. Τουλάχιστον αυτό θα επιδιώξουν να διασφαλίσουν οι ομάδες των ερευνητών που θα επισκέπτονται το κτίριο για να μελετήσουν τη θαλάσσια βιολογία και τα ψάρια της περιοχής. Μένει να αποδειχθεί πόσα από αυτά θα καταλήξουν στις κατσαρόλες και στα τηγάνια του εστιατορίου.

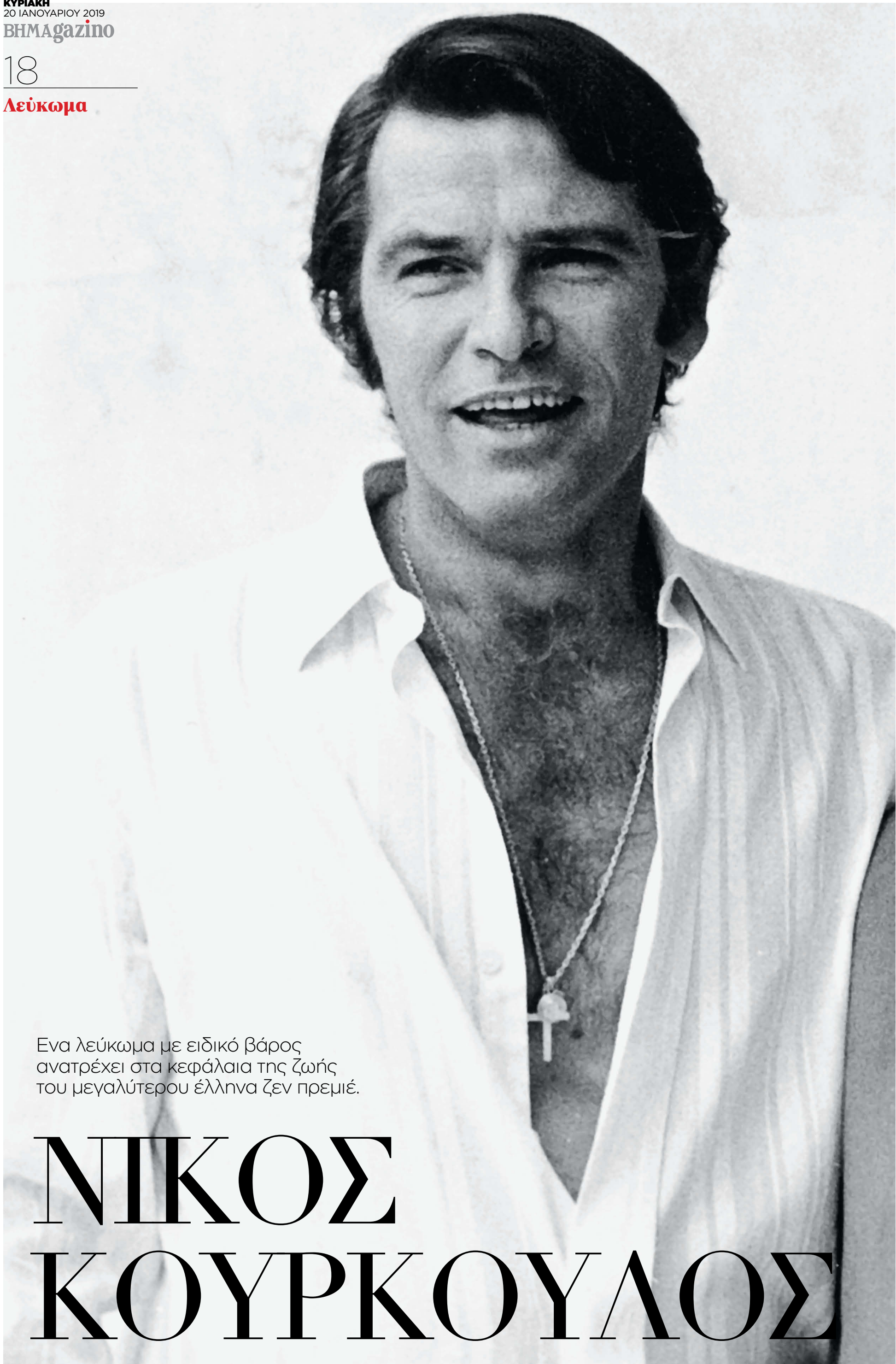
«**Οι αρχιτέκτονες έχουν φροντίσει ώστε το κέλυφος από τσιμέντο να έχει τραχιά επιφάνεια για να μπορούν να κολλήσουν επάνω του όστρακα**»

Αριστερά: Ο φωτισμός θα είναι διακριτικός και θα εγκατασταθεί στο εσωτερικό του κτιρίου, αλλά και έξω από αυτό, στον πυθμένα της θάλασσας, για να διευκολύνεται η παρατήρηση της θαλάσσιας ζωής. Κάτω: Το μονοπάτι που θα οδηγεί τους επισκέπτες από τη βραχώδη ακτή στο βυθισμένο κτίριο.

Επάνω: Το μεγάλο παράθυρο από ακρυλικό, διαστάσεων 4x11 μ., από όπου θα μπορούν οι συνδαιτυμόνες να παρατηρούν τη ζωή στον βυθό πέντε μέτρα κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας.

Ενα λεύκωμα με ειδικό βάρος ανατρέχει στα κεφάλαια της ζωής του μεγαλύτερου Έλληνα ζεν πρεμιέ.

ΝΙΚΟΣ ΚΟΥΡΚΟΥΛΟΣ

ΕΙΔΩΛΟ ΠΑΝΤΟΣ ΚΑΙΡΟΥ

ΑΠΟ ΤΗ ΜΥΡΤΩ
ΛΟΒΕΡΑΟΥ

Στις 30 Ιανουαρίου συμπληρώνονται δώδεκα χρόνια από τον θάνατο του Νίκου Κούρκουλος (1934-2007). Το Λεύκωμα-βιβλίο που εκδόθηκε από το Κοινωνοφελές Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση, υπό την αιγίδα του Εθνικού Θεάτρου, αποτελεί την πληρέστερη καταγραφή της διαδρομής του. Στις 470 σελίδες της έκδοσης με τίτλο «Ενας αυθεντικός πολίτης παντός καιρού» περιλαμβάνονται 42 ρόλοι στη σκηνή, 37 κινηματογραφικές ταινίες, 16 χρόνια στο θέατρο Κάππα, 15 χρόνια στην καλλιτεχνική διεύθυνση του Εθνικού Θεάτρου και μαζί οι αποσκευές μιας πλούσιας προσωπικής και οικογενειακής ζωής.

«Κύριε Κούρκουλε, δεν έχετε μια ξεκαθαρισμένη θέση; Σχεδόν είστε μια παραφωνία. Πού ανήκετε, στο κατεστημένο ή στην εξέλιξη;» «Θα 'θελα να σας πωσ στην εξέλιξη, ξέρω όμως πως πολλοί θα διαφωνήσουν. Ίσως κι εσείς. Ας πούμε λοιπόν πως ανήκω σ' ένα κατεστημένο που εργάζεται για την εξέλιξη. Ολα γίνονται». Κάπου στα μέσα της ζωής του, στις αρχές της δεκαετίας του '70, όταν ήταν 36-37 χρόνων, δημοσιεύθηκε η συνέντευξή του στα «Επίκαιρα», στη δημοσιογράφο **Α. Αλεξάνδρου**, απ' όπου και το απόσπασμα. Βρισκόταν τότε στο τέλος της μεγάλης κινηματογραφικής του καριέρας, που είχε συνδυαστεί με την πρώτη φάση της θεατρικής, και στην αφετηρία μιας δεύτερης στο σανίδι: Εχοντας μόλις πρωτοπαίξει τον «Ορέστη» του Ευριπίδη, σε σκηνοθεσία Αλέξη Σολομού (1971), ξεκινούσε, ως θιασάρχης πια, παραγωγός και πρωταγωνιστής, στο δικό του θέατρο, το Κάππα, στην οδό Κυψέλης. Κάπου εκεί ανάμεσα ίσως και να βρίσκεται η ιδιαιτερότητα και η «παραφωνία» αυτού του ανθρώπου που αποδείχθηκε πράγματι «παντός καιρού». Μέσα από το

πλούσιο φωτογραφικό υλικό της εμπεριστατωμένης αυτής έκδοσης παρακολουθούμε μια ζωή γεμάτη ταινίες και παραστάσεις, έρωτες, οικογένειες και καλλιτεχνικό έργο, από όποιο πόστο κι αν επέλεξε ή κλήθηκε να υπηρετήσει. Ο Νίκος Κούρκουλος είχε ήδη ξεκινήσει το θέατρο όταν έγινε κινηματογραφικό είδωλο και απόλυτος σταρ της εγχώριας καλλιτεχνικής παραγωγής. Για να δουν τον ωραίο της μεγάλης οθόνης σχηματίζονταν ουρές. Όταν όμως ήρθε η ώρα να κάνει θέατρο με τους δικούς του όρους, το έκανε αφού είχε κλείσει ο κύκλος του σταρ.

Ίσως γιατί πίστευε στο ένστικτό του, με το οποίο και πορεύτηκε. Ίσως γιατί κατάφερε να συνδυάσει αυτό το ένστικτο με μια δική του λογική. Κι έτσι ο κύκλος της 73χρονης ζωής του χώρεσε πολλούς και διαφορετικούς ρόλους – έναν κάθε φορά. Στον καθένα από αυτούς δόθηκε με απόλυτη αφοσίωση και τον υπηρέτησε ως το τέλος, πάντα με επιτυχία. Ακολουθώντας αυτό που του είχε πει κάποτε ο δικός του πατέρας, το οποίο στη συνέχεια μετέφερε ο ίδιος στα παιδιά του: Οποια δουλειά κι αν κάνεις, φρόντισε να είσαι ο καλύτερος, να είσαι ο πρώτος...

Παράλληλα με την επαγγελματική του σταδιοδρομία, ο Νίκος Κούρκουλος διαμόρφωσε την προσωπική και οικογενειακή του ζωή: Ο νεαρός που ήθελε να γίνει ποδοσφαιριστής και τελικά στράφηκε στο θέατρο, έφτιαξε δύο οικογένειες και έκανε τέσσερα παιδιά. Με τη Μελίτα απέκτησε τον Αλκι και τη Μελίτα, με τη Μαριάννα την Εριέττα και τον Φίλιππο.

Από του Ζωγράφου στον Ζωγράφο Γεννημένος στην Αθήνα, στις 5 Δεκεμβρίου του 1934, μεγάλωσε στον Ζωγράφο – όπου και έγινε η κηδεία του. Πέθανε στις 30 Ιανουαρίου του 2007. Ο πατέρας του, κερκυραϊκής καταγωγής, ήταν κουρέας και ο ίδιος ξεκίνησε από νωρίς να δουλεύει για να βοηθήσει την οικογένειά

1

2

1. Ο Νίκος Κούρκουλος, σε ηλικία δέκα ετών, στην Αθήνα του '44. **2.** Σε μικρή ηλικία με τον πατέρα του μπροστά στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών.

του. Ο θάνατος του μεγάλου του αδελφού που χάθηκε στη θάλασσα και του άφησε ένα «κενό δυσαναπλήρωτο», όπως έλεγε, καθόρισε τα νεανικά του χρόνια και ίσως όλη του τη ζωή. Αργότερα θα χάσει κι άλλον έναν αδελφό. Προτού συναντηθεί με το θέατρο γοητεύτηκε από τον αθλητισμό και στράφηκε στο ποδόσφαιρο. Στην αρχή έπαιζε στην Καισαριανή, μετά στον Παναθηναϊκό. Αλλωστε, ως τα δεκαενέα του χρόνια δεν ήξερε καλά-καλά τι ήταν το θέατρο, ενώ ζήτημα είναι αν είχε παρακολουθήσει κάποιες επιθεωρήσεις. Ο ίδιος επαναλάμβανε συχνά ότι στο θέατρο μπήκε κατά τύχη. Στη σχολή του Εθνικού είχε σπουδαίους δασκάλους – τον Ροντήρη, την Παξινού, τον Σολομό, τον Βόκοβιτς, τον Τερζάκη, καθώς και τον Μάνο Κατράκη, στον οποίο αναφερόταν συχνά. Από το 1958 που πρωτοβγήκε στη σκηνή συνεργάστηκε με σημαντικούς ηθοποιούς, όπως ήταν το δίδυμο Λαμπέτη - Χορν αλλά και ο θίασος της Ελσας Βερνί, που κατά κάποιον τρόπο συνέβαλε στην κινηματογραφική του καριέρα.

Ενας «Κατήφορος» για αφετηρία

Εως το 1961 που γυρίστηκε ο «Κατήφορος» του Γιάννη Δαλιανίδη, ο Νίκος Κούρκουλος έπαιζε μικρούς ρόλους στις ταινίες, περνώντας, όπως έλεγε αργότερα, τη «φάση κομπάρσου». Κι ενώ ο Δαλιανίδης επέμενε πως ήταν ο κατάλληλος για τον ρόλο στον «Κατήφορο», ο Φίνος αντιδρούσε, επικαλούμενος την κακή του εμφάνιση σε μια άλλη ταινία, την «Κυρία δήμαρχο». «Δεν θέλω να ακούω αυτό το όνομα» έλεγε και ξανάλεγε στον Δαλιανίδη. Μια φωτογραφία, όμως, σε εφημερίδα της εποχής, με τον ίδιο σε σκηνή από παράσταση με την Ελσα Βερνί, άλλαξε, ασυνείδητα, την άποψη του Φίνου για εκείνον. «Αυτόν θέλω» είπε στον Δαλιανίδη. Κι εκείνος του έφερε, επιτέλους, τον Κούρκουλο. Ακολούθησε μια γεμάτη δεκαετία

Η ΜΕΘΟΔΟΣ KonMari

Η γιαπωνέζα γκουρού της οικιακής τακτοποίησης αποτελεί το πλέον πρόσφατο τηλεοπτικό φαινόμενο που πυροδοτεί τη χαρά, αλλά και πολλές αντιδράσεις.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΝΑΣΤΟ

Δεν θα μπορούσε να είχε επιλέξει πιο κατάλληλη ημερομηνία από την Πρωτοχρονιά το Netflix προκειμένου να λανσάρει τη ριάλτι εκπομπή «Σπίτι και Ζωή σε Τάξη με τη Μαρί Κόντο». Ως γνωστόν, η 1η Ιανουαρίου είναι μια ημέρα λήψης αποφάσεων – new year's resolutions αγγλιστί –, οι περισσότερες από τις οποίες ωστόσο συνήθως αποδεικνύονται εξαιρετικά βραχύβιες. Η ιδέα στην οποία βασίζεται το πολυσυζητημένο σόου της Κόντο μπορεί να περιγραφεί περιληπτικά ως εξής: μια γλυκύτατη Για-

πωνέζα με καθησυχαστική, μειλίχια αύρα εμφανίζεται σαν από μηχανής θεά στο κατώφλι διάφορων αμερικανικών οικογενειών και ως άλλη Μαίρη Πόπινς (με ομπρέλα που την κρατάει η βοηθός-διερμηνέας της) τις βοηθά να τακτοποιήσουν το νοικοκυριό τους, διευκολύνοντας συνεπώς τη ζωή τους. Όσοι λοιπόν είχαν συμπεριλάβει στη λίστα των επιθυμιών τους το να ξεφορτωθούν τη σαβούρα που έχουν συσσωρεύσει σε ντουλάπες και αποθήκες βρήκαν επιτέλους κίνητρο και μέθοδο, ενώ η σειρά είχε τόσο μεγάλη επιτυχία που δεν υπήρξε εφημερίδα ή διαδικτυακό site

επί Γης που να μην ασχολήθηκε τις τελευταίες εβδομάδες με την 34χρονη γκουρού της εκκαθάρισης προσωπικών χώρων. Ενδεικτικό της ξαφνικής ραγδαίας αύξησης της δημοτικότητάς της είναι και το γεγονός πως στο προφίλ της στο Instagram ο αριθμός των ακολούθων της έχει σχεδόν τριπλασιαστεί (και ξεπερνά πλέον το 1,5 εκατομμύριο) από τότε που η τηλεοπτική παραγωγή λανσαρίστηκε στη δημοφιλή παγκόσμια πλατφόρμα streaming ταινιών και σίριαλ.

Η Κόντο δεν ήταν φυσικά κάποια τυχαία περίπτωση. Το βιβλίο της με τίτλο «The Life-Changing Magic of Tidying Up: The Japanese Art of Decluttering and Organizing» (κυκλοφορεί στα ελληνικά από τις εκδόσεις Κλειδάριθμος ως «Σπίτι σε τάξη – Ζωή σε τάξη. Η μαγεία τού να τακτοποιείς») εκδόθηκε το 2014 και έγινε γρήγορα διεθνές μπεστ σέλερ. Σύμφωνα με τη βρετανική εφημερίδα «The Guardian» έχει πουλήσει περισσότερα από 10 εκατομμύρια αντίτυπα σε όλον τον κόσμο. Στις αγγλοσαξονικές χώρες, μάλιστα, το ονοματεπώνυμό της χρησιμοποιείται πλέον σαν ρήμα: «Λέω να mariekondo τα συρτάρια σήμερα» θα μπορούσε να πει για παράδειγμα κάποιος και οι πιο πολλοί θα καταλάβουν τι εννοεί. Το 2015 το όνομά της είχε περιληφθεί στη λίστα με τους 100 πιο επιδραστικούς ανθρώπους στον κόσμο που δημοσιεύει κάθε χρόνο το περιοδικό «Time» – το κείμενο για την περίπτωση της είχε γράψει η ηθοποιός (και μεγάλη θαυμαστριά της) Τζέμι Λι Κέρτις. Η επιχείρησή της απασχολεί περισσότερους από 200 συμβούλους τακτοποίησης και η λίστα αναμονής προκειμένου να εξυπηρετηθείς από έναν από αυτούς είναι πραγματικά μακρά, χρειάστηκε ωστόσο ένα μαζικό μέσο όπως η τηλεόραση για να μετατραπεί η μικροκαμωμένη γυναίκα από το Τόκιο σε σταρ διεθνούς εμβέλειας. Η μέθοδος που ακολουθεί λέγε-

ται KonMari και είναι απλή αλλά θαυματουργή. Δεν κινείσαι βάσει δωματίου, αλλά βάσει κατηγορίας πραγμάτων. Ξεκινάς με τα ρούχα. Αφού φτιάξεις μια στοίβα με όλα σου τα ενδύματα πάνω στο κρεβάτι, τα πιάνεις ένα-ένα στα χέρια σου και ρωτάς τον εαυτό σου: «Αυτό πυροδοτεί χαρά;» («Does it spark joy?»). Αν η απάντηση είναι «ναι», το κρατάς, αν η απάντηση είναι «όχι», τότε το αποχαιρετάς, αφού πρώτα το ευχαριστήσεις για τις στιγμές που μοιραστήκατε. Ακολουθούν τα βιβλία και κάθε είδους χαρτούρα, τα διάφορα άλλα αντικείμενα (εξαρτήματα, καλλυντικά, είδη κουζίνας) και μένει για το τέλος στιγμιότυπο έχει συναισθηματική αξία (φωτογραφίες, ενθύμια, δώρα). Η λογική δεν έχει θέση στη διαδικασία της διαλογής. Αποφασίζεις με βάση την πυροδότηση της χαράς. Όταν πια καταλήξεις στο τι θα κρατήσεις, τότε αποθηκεύεις όλα τα εναπομείναντα υπάρχοντά σου σε διαφανή κουτιά. Τα ρούχα διπλώνονται με συγκεκριμένο τρόπο και τοποθετούνται στις ντουλάπες και στα συρτάρια κάθετα ώστε να μην κρύβουν ποτέ το ένα το άλλο. Η εκπομπή προσφέρεται για το λεγόμενο binge watching (όπου παρακολουθείς όλα τα επεισόδια μονοκοπανιά), αν και ελάχιστοι θεατές δεν θα νιώσουν έτσι και λίγο αμήχανα όταν δουν την Κόντο κάθε φορά που ηγαίνει σε ένα σπίτι να κάθεται στο πάτωμά του και να προτρέπει τους ενοίκους να το ευχαριστήσουν (ναι, το σπίτι) όλοι μαζί με κλειστά τα μάτια σαν να προσεύχονται στη θεά Εστία. Η μέθοδός της έχει αποκτήσει φανατικούς οπαδούς αλλά δέχθηκε και πολλή κριτική. Η δημοσιονόμος Αλεξάντρα Σπρινγκ υπέγραψε στην εφημερίδα «The Guardian» ένα κείμενο γνώμης με τίτλο «Marie Kondo, you know what would spark joy? Buying less crap» («Μαρί Κόντο, ξέρεις τι θα πυροδοτούσε χαρά; Το να αγοράζουμε λιγότερα άχρηστα

● Αριστερά: Το εξώφυλλο της ελληνικής έκδοσης του πιο γνωστού βιβλίου της, που έγινε παγκόσμιο μπεστ σέλερ. Κάτω: Διαφημιστικό μπάνερ του Netflix για το πρωτοχρονιάτικο λανσάρισμα της εκπομπής «Σπίτι και Ζωή σε Τάξη με τη Μαρί Κόντο».

« Το βιβλίο της έχει πουλήσει πάνω από 10 εκατ. αντίτυπα διεθνώς και η επιχείρησή της απασχολεί περισσότερους από 200 συμβούλους τακτοποίησης »

ΑΠΟ ΤΟΝ ΒΑΓΓΕΛΗ
ΚΙΟΥΣΗ

Υπάρχουν δεκάδες ημερομηνίες-σταθμοί στην ιστορία της Ferrari. Γεννήσεις και θάνατοι, νίκες και ήττες, σε κάθε μορφή αγώνων, παγκόσμια πρωταθλήματα στη Formula 1 και αλλού, πρεμιέρες εμβληματικών sports cars, στιγμές στον χρόνο που καθόρισαν το παρελθόν και συνοψίζονται στο μουσείο της εταιρείας στο Μαρανέλο της Βόρειας Ιταλίας υπενθυμίζοντας τη διάρκεια του μύθου. Ανάμεσά τους η τρίτη ημέρα κάθε νέου χρόνου που αποτελεί αφορμή μιας ακόμα γιορτής για τη «Scuderia», καθώς τότε είναι τα γενέθλια του Μίκαελ Σουμάχερ. Ο άνθρωπος που άλλαξε τον ρου της σύγχρονης ιστορίας του αγωνιστικού τμήματος της Ferrari γεννήθηκε στις 3 Ιανουαρίου 1969 και με έναν καρμικό αναριθμησιμο εντάχθηκε στις τάξεις της το 1996 όντας ήδη δύο φορές παγκόσμιος πρωταθλητής, το 1994 και το 1995 με την Benetton. Ακολούθησαν πέντε συνεχόμενα παγκόσμια πρωταθλήματα για τον πιο επιτυχημένο γερμανό οδηγό αγώνων όλων των εποχών, τον «Κόκκινο Βαρόνο» της Formula 1, το «αερό τωτέμ» των Ferrari ανά τον κόσμο. Τώρα, στο χρυσό ιωβηλαίο της ζωής του, πενήντα χρόνια μετά τη γέννησή του και πέντε χρόνια μετά τον μοιραίο τραυματισμό του σε μια πλαγιά της Μερμπέλ κάνοντας σκι με τους φίλους του, η Scuderia του αφιερώνει στο Μαρανέλο τη θεματική έκθεση «Michael 50». Μια διοργάνωση που άνοιξε τις πύλες της εφέτος την ημέρα των γενεθλίων του παρουσία εκατοντάδων οπαδών του από ολόκληρη την Ευρώπη και αφηγείται μέσα από εικόνες, λόγια, μονοθέσια και άλλα αυτοκίνητα την κοινή τους πορεία: 180 Grand Prix, 116 παρου-

σίες στο βάθρο, 72 νίκες και 53 ταχύτεροι γύροι μαζί της άρτησαν το σημάδι του στην ομάδα με το βαρύτερο όνομα στην παγκόσμια αγωνιστική ιστορία. Περιπατώντας ανάμεσα στα εκθέματα που βρίσκονται στην Αίθουσα των Νικών (Hall of Victories) θα συναντήσετε ορισμένα από τα σημαντικότερα μονοθέσια που οδήγησε στην 11χρονη παρουσία του στο στρατόπεδο των Ιταλών. Από την F310, με την οποία κατέκτησε τις τρεις πρώτες νίκες μαζί τους το 1996, και την F399, το μονοθέσιο που τους χάρισε το παγκόσμιο πρωτάθλημα κατασκευαστών το 1999, έως την F1-2000, την επονομαζόμενη «Κόκκινη Αυγή» (Alba Rossa) με την οποία ο Σουμάχερ εξασφάλισε στη Σουζούκα της Ιαπωνίας το πρώτο του παγκόσμιο πρωτάθλημα με τους «κόκκινους», 21 ολόκληρα χρόνια μετά την αντίστοιχη επιτυχία του Τζόντι Σέκτερ. Δίπλα τους βρίσκονται οι τροπαιούχες F2002 και F2004, αλλά και η 248 F1 του 2006, με την οποία ο Σουμάχερ πανηγύρισε την 72η και τελευταία με τη Ferrari νίκη του από τις συνολικά 91 της καριέρας του στον κορυφαίο θεσμό του μηχανοκίνητου αθλητισμού. Οι επισκέπτες μπορούν επίσης να μάθουν λεπτομέρειες για τη λιγότερο γνωστή επαγγελματική ιδιότητα του Μίκαελ Σουμάχερ που συνέβαλε δραστικά στην εξέλιξη διαφόρων μοντέλων παραγωγής, όπως για παράδειγμα η 430 Scuderia του 2007 και η Ferrari California του 2008. Αντίθετα, δεν θα βρουν τίποτα για την προσωπική του ζωή παρά μόνο μία φωτογραφία που τον δείχνει να φιλάει ύστερα από μια επιτυχία του την Κορίνα, σύζυγό του και μητέρα των δύο παιδιών τους, της 22χρονης Τζίνα-Μαρί και του 20χρονου Μικ. Οι επιμελητές της έκθεσης μοιάζουν απόλυτα εναρ-

VIVA SCHUMI!

Μια έκθεση στο μουσείο της Ferrari αφιερωμένη στον υπερπρωταθλητή της F1, που εφέτος γίνεται 50 ετών, υπενθυμίζει τους αγωνιστικούς του θριάμβους και κάνει την απουσία του ακόμη πιο αισθητή.

● Στιγμές θριάμβου του «Σούμι» με τη Ferrari και μερικά από τα κόκκινα μονοθέσια που οδήγησε, στην έκθεση «Michael 50».

μονισμένοι ως προς αυτό με τη διαχρονική επιθυμία του Σουμάχερ να διαχωρίζει πλήρως την επαγγελματική από την προσωπική του ζωή. Ο ίδιος είχε σε ανύποπο χρόνο χαρακτηρίσει τη σύζυγό του «φύλακα-άγγελο», έναν ρόλο που εκείνη φροντίζει να επιβεβαιώνει με τον δύσκολο τρόπο μετά τον Δεκέμβριο του 2013 και το τραγικό ατύχημα. Ακόμα και τώρα που κάποιες αναλαμπές ελπίδας για την κατάσταση της υγείας του έρχονται στο προσκήνιο μέσα από δηλώσεις φίλων της οικογένειας, εκείνη συντονίζει αυτή τη συμφωνία σιωπής

που ανέκαθεν επιθυμούσε ο Μίκαελ. Η πεποίθηση ότι τους τελευταίους μήνες εκείνος ανταποκρίνεται στην προσπάθεια που καταβάλλει η ομάδα αποκατάστασής του – την οποία απαρτίζουν 15 φυσικοθεραπευτές και νοσοκόμες – πηγάζει και ταυτόχρονα συντηρείται από δημοσιεύματα που αποδίδονται στο στενό του περιβάλλον, είτε ανώνυμα είτε με ονοματεπώνυμο. Ένας από αυτούς, ο μόνος «ξένος» ίσως που μπορεί να βρεθεί στην αξία 100 εκατ. δολαρίων έπαυλη της οικογένειας στο Γκλαντ, κοντά στη λίμνη της Γενεύης, οποιαδήποτε στιγμή του 24ωρου χωρίς προηγούμενος να ειδοποιηθεί, είναι ο Ζαν Τοντ, επικεφαλής της Ferrari F1 την περίοδο Σουμάχερ και πρόεδρος σήμερα της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Αυτοκινήτου. Μόλις τον περασμένο μήνα ο Τοντ δήλωσε στον γερμανικό Τύπο ότι είχε παρακολουθήσει μαζί με τον Σουμάχερ, στις 11 Νοεμβρίου στην Ελβετία, το Grand Prix της Βραζιλίας, χωρίς ασφαλώς να μπει σε λεπτομέρειες για τον βαθμό αντίληψης του αγώνα από τον επτά φορές παγκόσμιο πρωταθλητή. Διακριτικό αλλά έμπρακτο ενδιαφέρον για την πορεία της υγείας του επιδεικνύει και η Αγία Εδρα, με τον αρχιεπίσκοπο Γκέοργκ Γκενσμπάιν, δεξί χέρι του Πάπα Φραγκίσκου, να επισκέπτεται τον Σουμάχερ δηλώνοντας αινιγματικά ότι «...εκείνος αισθάνεται την αγάπη και τη φροντίδα όσων τον περιβάλλουν». Πρόσωπο-κλειδί, τέλος, στη διαφύλαξη της ιδιωτικότητας του γερμανού πολυπρωταθλητή είναι η μάνατζέρ του, Σαμπίνε Κερ, η οποία σε ανύποπο χρόνο είχε δηλώσει: «Νομίζω ότι ήταν το μυστικό του όνειρο να εξαφανιστεί κάποια μέρα από τη δημοσιότητα. Γι' αυτό και εγώ, σεβόμενη την επιθυμία του, δεν θα επιτρέψω να δημοσιοποιηθεί οτιδήποτε για την κατάστασή του».

«Ο Ζαν Τοντ, πρόεδρος σήμερα της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Αυτοκινήτου, δήλωσε στον γερμανικό Τύπο ότι είχε παρακολουθήσει μαζί με τον Σουμάχερ, στις 11 Νοεμβρίου στην Ελβετία, το Grand Prix της Βραζιλίας»

● Ο σημαντικότερος εν ζωή οδηγός αγώνων δίνει από τον Δεκέμβριο του 2013 την πιο δύσκολη μάχη προκειμένου να σταθεί και πάλι στα πόδια του.